

„...az arra méltó Vasárnapi Iskola Alapítvány önkéntes szórványmentő szolgálata Magyar Örökség.”

„A vasárnapi iskola mozgalom abból a felismerésből indult útjára, hogy a szórvány magyarság körében igen nagy szükség van a pedagógusok munkájának segítésére hétvégi foglalkozások keretében. A határon túli magyar gyerekek nagyrészt nem anyanyelvi környezetben töltik napjaik nagy részét, ez óhatatlanul az anyanyelv ismeretének megkopásához vezet.”

Ezekkel a sorokkal – a közismert és közkedvelt rádiószerkesztő, Benkei Ildikó, a mozgalom alapítója – kezei 10 éve, 2005. április 5-én tette közzé felhívását arról, hogy indul és határon túli szórványmisszióba készül a Vasárnapi Iskola Mozgalom, és ehhez munkatársakat keres...

„A Vasárnapi Iskola mozgalom keretében tanár csapatok indulnak kéthetente a határ közeli településekről az elszakított területek falvaiba, városaiba, hogy szombaton délután és vasárnap délelőtt foglalkozzanak a szórványban élő ... gyermekekkel...”

Az „...önkéntes anyaországi pedagógusok célja, hogy délután néhány órában és vasárnap délelőtt az istentiszteletek rendjéhez igazodva képezék a tanulókat a magyar irodalom és nyelvtan, magyar történelem terén, színesítve a tanulást sok-sok kézműves foglalkozással, ének- és táncműveléssel.”

A felhívás kockázatot is hordozott, mert mi lesz akkor, ha a – sokszor megviselt, elfáradt – magyar peda-

gógus társadalom közönnyel válaszol. Nem így történt. Újabb bizonyosságot nyertünk abban, amit eddig is tudtunk: hogy a tanítói, oktatói hivatás gyakorlása lehet megélhetés, de a hivatásszerűen végzett önkéntes, önzetlen és anyagi jutalom nélküli munka másokért, az már küldetés. És innen jön az öröm, elismerés, feltöltekedés.

A szép hitvalló indító sorok és az első évek után a mozgalomnak sikerült hivatalos jogi, alapítványi keretet is nyernie, ahol az alapító okiratban ugyanilyen szépen folytatódik a célok gondos számbavétele, kijelölése.

„Az Alapítvány célja határon túl élő magyar gyermekek oktatásának, a gyermekek magyar nyelv tanulásának fejlesztése és elősegítése, ehhez kapcsolódóan a gyermekek történelmi, irodalmi, földrajzi, művészeti és kulturális ismereteinek elmélyítése, illetve az ehhez szükséges anyagi eszközök biztosítása. E célok elérése érdekében az alapítvány felkutatja azokat a magyarországi tanárokat, akik elkötelezettséget éreznek a határon túli gyerekek magyar nyelvű oktatása iránt. Megszervezi a tanárok kiutazását a határon túli területekre. Megszervezi a gyerekek tanítását, az ehhez szükséges oktatóhelyiségeket, biztosítja a tanárok számára a szükséges oktatási eszközöket. Megteremti az oktatáshoz és az ehhez kapcsolódó egyéb feladatokhoz szükséges anyagi eszközöket, továbbá ellát minden

olyan feladatot, amely a céljai megvalósítása érdekében szükséges.”

A mozgalom oktatási gyakorlata és neve is régi hagyományt elevenít meg. Az iskolai vallásoktatás mellett hét végi hittanoktatást, vagy ennek hiányában az egyház keretei között végzett tanítói-nevelői munkát nevezik vasárnapi iskolának. Ennek lelki többlete már nem az iskola és padjainak rendje, szigora, hanem a szabad foglalkozás és tanulás, a pedagógusok számára is a tanítás szabadsága, a jobban kitarullkozó szeretet. Itt olyan tevékenységeket is anyanyelvi környezetben és közösségben lehet folytatni, amire az iskola nem mindig ad keretet és módot: játék, népi meseterség, kézművesség, énektanulás, diákszínjátás; folynak a csoportos gyermekfoglalkozások, kirándulások és táborozások...

A mozgalom a jelentkező pedagógusok önkéntes munkáján alapul, térítést nem kapnak érte. Költségeiket jó szándékú adományokból, pályázati pénzekből, önkormányzati támoga-

tásból fedezik. Az elmúlt tíz év alatt 143 oktató vett részt a vasárnapi iskolai foglalkozásokban és jelenleg 50 körül vannak jelen folyamatosan az oktatási programokban. A mozgalom vezetői az első, kizárólagos erdélyi, partiumi és bihari szolgálatok után érezték, hogy tovább kell nyitni a ... Felvidék, Kárpátalja és Délvidék felé is.

A Vasárnapi Iskola gyermekfoglalkozásai szorosan hozzákapszolódnak a helyi magyar pedagógusok szolgálatához, és kölcsönösen kiegészítik egymást. Ez a testvéri segítségnek egy olyan egyedülálló példája, mely gyermekeket, közösségeket, pedagógusokat, gyülekezeteket, önkormányzatokat, vállalkozókat mozgat meg és kapcsol egybe... aki hálás gyermek tekinteteket, boldog arcokat akar látni, jöjjön el egy-egy foglalkozásra.

Lehet-e szebben és méltóbban ünnepelni a tíz éves évfordulót, mint azazal, hogy a Vasárnapi Iskola Mozgalom pedagógusainak munkája, önkéntes szórványmentő szolgálata az összetartozás, a nemzetegyesítő Magyar Örökség részévé válik. Azzal a bibliai biztatóssal kérünk áldást további munkájukra, hogy „*megmarad a hit, remény, szeretet, e három, ezek között pedig legnagyobb a szeretet.*” (1Kor 13, 13.)

(Elhangzott a Magyar Örökség Díjátadáson a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében, 2015. június 20-án.)

A Magyar Örökség Díjat Benkei Ildikó vette át

Benkei Ildikó:

Vasárnapi iskola – szombaton, a határokon túl

Nem rossz szóviccnek szántam a címet, valóban szombatonként járunk a határon túli területekre azért, hogy segítsünk a szórványban élőknek magyarságuk megőrzésében. Hogy miért választottuk akkor a vasárnapi jelzót? Mert jelezni kívántuk, hogy folytatni szeretnénk a nagy múltú hagyományt a magunk szerény eszközeivel. Szerettünk volna élni a szó kicsit ünnepi hangulatával is, hiszen felemelő érzés a segítségnyújtásnak ez a módja.

... Ebben az írásban tapasztalatainkból szeretnék átnyújtani egy csokorra valót. Nem titkolt célom az, hogy felkeltsem az érdeklődést a munkánk iránt, szeretném, hogy híre menjen a vasárnapi iskolánknak, sőt szeretettel hívjuk és várjuk az ehhez kedvet érző pedagógusokat. Bármilyen fáradtak, túlterheltek is a kollégáink, ezeken a szombatokon feltöltődnek. Mindnyájan úgy nyilatkoznak, hogy legalább annyit kapnak, mint amennyit adnak ezeken az alkalmakon: gazdagodnak a gyermekek, a szülők, a falubeliek szeretetével és barátságával.

Munkánk célja a jelenlét a határon túli településeken, a rendszeres visszatérés. Ezzel jelezzük, hogy az ott élő emberek fontosak számunkra, hogy nem hagyjuk őket magukra. Baráti kapcsolatok szövődnek, s bizony jó érzés, hogy mi, a mozgalomban részt vevők is olyan közösséget alkotunk, amelyet nemcsak cél tart egyben. Mi is számíthatunk egymásra. Hasonlóan gondolkodunk, hasonlóan érzünk, hasonlóak az örömeink és a bánataink. Egy évben kétszer igen nagy örömmel találkozunk egymással a jótékonybátlunk és egy ösztartás alkalmával, amely egyben szakmai értékelés és továbbképzés is.

Visszatérve a módszertani kérdésekre: közös tanmenet alapján dolgozunk, amelyet közös saját tapasztalatok alapján alakított ki egy debreceni kolléganő. A tanmenet különösen a nem magyar vagy történelem szakos, illetve nem tanító diplomával rendelkezőknek jelent nagy segítséget, ugyanis ilyenek is vannak köztünk szép számmal. Bárkit örömmel fogadunk, s ha nem pedagógus az illető, akkor is találunk számára tennivalót. Férjek, nagyobbacska gyermekek is rendszeres tagjai egyik-másik kijáró csoportnak.

A szakos kollégák sem tudnak azonban szigorúan a tanmenet szerint haladni, mert minden településen más a gyermeklétszám, eltér a tanulók kora, tájékozottsága, érdeklődési köre. Általában óvodáskortól a felső tagozatig látogatnak minket, de akadt már egyetemistánk is, akinek – egész héten az idegen nyelvű egyetemen – hiányzott a magyar nyelv. A kézműves foglalkozás azonban sehol sem hiányozhat. Nagy örömmel készítik kicsik és nagyok a különböző, rendkívül leleményes dolgokat a tananyaghoz vagy a nemzeti, vallási ünnephez kapcsolódva. Ugyancsak népszerűek a drámapedagógiai foglalkozások, amelyeknek nagy előnyük, hogy a nagyobb közösséget is össze tudják kovácsolni, hiszen a darab előadható a szülők, a faluközösség jelenlétében, kiplakátozható, felnőttekkel közösen készül a jelmez, a díszlet. Nagyon kedveltek a szabadtéri elfoglaltságok...

... Gyakran szegezik nekem a kérdést, hogyan fogad minket a többségi nemzet... A többségi nemzettel kapcsolatban ... Kallós Zoltán elvét valljuk: tiszteljük a másik népet, de ugyanezt a tiszteletet mi is elvárjuk.

(Az Anyanyelv-pedagógia 2009.9-es számából, az írás részlete.)